Ч. 39. Чернівцї, вівторок дня 20. лютого (3. марта) 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

НОВИЙ МИТРОПОЛИТ.

I.

Буковиньска православна дієцезия під взглядом національним не єсть одноплемінна; она складає ся з 250.000 Русинів і 200.000 Волохів. Оба народи стоять на рівнім, примітивнім степени культури, і тому церков єсть для них першорядним чинником культурним, а становище митрополита серед таких обставин набирає такої ваги, якої в иньших, високо культурних краях нїколи не має. Від особистих прикмет православного митрополита залежить не лише спокій і мир в ріжноплемінній архидієцезиї, взглядно і в краю, але і дальший розвій, а навіть — можна сказати — доля руского народу на Буковинї.

Способи, розвиваючі культуру, і культурні потреби суть у ріжних народів, відповідно до їх степени культури, ріжні; але они виходять одні з других, нові з давних. Поміж всїми культурними інституциями належить церков до тих потреб людскости, без котрих жаден нарід не може обійти ся, чи він високо чи мало культурний. Розуміє ся, жаден нарід не може бажати собі таких інституций, котрі не спосібний піддержати і утримати, але найменьше жадане, яке кождий нарід серед всїх можливих обставин може і повинен поставити, єсть се, щоб єму вільно було необмежено уживати благодатий церкви. А се можливе тілько тодї, коли церковна єрархія разом з наставниками розуміє житє і мову народу і нарід їх розуміє.

На Буковинї за 15 лїт панованя пок. Мораря Андрієвича витворили ся в православній церкві відносини, котрі сьвяту задачу церкви супротив більшости єї вірних, т. є. Русинів, роблять не лише ілюзоричною, але навіть спиняють з усїх сил культурний розвій Русинів. Сьвященики, Волохи по народности, настановлені парохами по руских громадах, не можуть в рускій мові сповняти таких доконечних функций, як сповідь, проповідь і катехизация; через те не служать інтересам і потребам Русинів, а що гірше! они нївечать всякі змаганя рускої сьвітскої інтелїґенциї до морального, економічного і культурного піддвигненя Русинів і піддержують ворожі нам змаганя москвофільскі, обчислені на погубу нашого народу.

Такі сумні відносини завів пок. митрополит за 15 лїт свого не душпастирства, але — полїтики. Задачу церкви брав він не із становиска єї духовного, тілько із становиска румунїзаторского. Витворив відносини такі, що з нашої сторони треба буде кількадесять лїт працї, аби нанесену нам шкоду ми могли усунути і направити.

З того можна зрозуміти, які надії ми покладаємо на нового митрополита Аркадия Чуперковича. Але при тій нагоді трудно нам не сказати, що серед буковиньских відносин лад і спокій в церкві православній не залежить від самого митрополита. Ми тямимо, які аґітациї вела партия волоских боярів против національно індиферентного, а навіть Волохів спомагаючого митрополита Евгенїя Гакмана. А з того часу національний антаґонїзм поміж волоским а руским народом не лише не ослаб, але ще зміг ся незвичайно. Сего антаґонїзму митрополит не в силї усунути. Коли би новий митрополит і не схотїв дальше волощити духовеньство і громади, то волоскі бояри, покладаючись на теперішну більшість сьвящеників-Волохів в краю, будуть ставити найбільші перепони добрим змаганям до справедливости, будуть підтримувати волощене церкви і духовеньства, або штучно защіплене на буковиньскій Руси москвофільство. На доказ сего досить пригадати бучу, яку звели торік Волохи против теперішного митрополита за єго виступ против Купчанка і задля приміненя Кільмансеґових приписів для урядників до православного духовеньства на Буковинї.

В тім взглядї нема лучшого способу до поправи наших невідрадних відносин, як подїл православної дієцезиї на дві части, на руску і волоску в той сам спосіб,

МОЇ ПРОХОДИ.

Написав Денис Лукіянович.

II.

Пущене.

Мартовий холод не був сильний, але так і проймав чоловіка до самих костий, а над вечер пустив ся дощ. Багато людям — думаю — перемокли черевики. По відбутих лекциях вертав я в вечер до хати.

Пущене, запусти, конець карнавалу... се-ж великий день!

Іду попри касино міщаньске. З усїх вікон бє ярке сьвітло, а з балькону звисають дві промоклі, брудні польскі фани, з котрих червону краску сполоскав дощ ще за добрих часів; що сї фани польскі, про се міг знати лиш я, або той, хто взагалї знає, що Станїславів город на польскій земли, а не на Червоній Руси...

В сали-ж військова музика грала скочного мазура. Навіть чути було особливий гамір в мазуровім темпі, навіть по ясних шибах, бачилось менї, плигали тїни. Відійшов я подальше і оглянув ся на касино. Цїла камениця, „головний базар“ була острим контрастом до сусїдки катедральної церкви рускої, що в тїни двигалась понад всї каменицї, але в повазї своїй відсунулась ід площи Франца подальше від живої, рухливої улицї Карпиньского з єї перекупками і фіякрами. І князь нашої дієцезиї відсунув ся від сьвітової полїтики. Лиш наслїдувати єго, коли не Штросмаєра, то нашого владику...

А міжтим у сали танцюють здорові; чорна ґаля вискакуючих під мазуровий такт мужчин відбиває ся від моря різноцьвітних блюзок з бальоновими рукавами; горячі очи красавиць горять навзаводи з жемчугами і перлами. Менї-ж привиджували ся ще усьмішки люстраторок-мамів, сидячих вряд під стїнами, прочувались їхні замітки, шептані за вахлярами. Печать терпкої зависти на лицях не взятих у танець панночок, прикрита ще прозорим серпанком усьміху і веселости; — блїді, запиті індівідуа наслухують стукоту білярових куль, приглядають ся танцям і кождої хвилї збирають ся вертати ся в буфет.

А я зайшов аж на Заболотівску. В білім, рясно осьвіченім домику гамір: в сали дві кольони танцюючих ожидає шестої фіґури кадриля, в просторій їдальни локаї ладять богатий стіл до паньскої вечері, а в третій сьвітлици сидять самі мужчини. Одні підперли ся ліктями, другі розкинулись у широких кріслах і випускали з себе клуби диму. Всї бавились картами.

Гуляють, бавлять ся — переказали менї очи.

На столї перед грачами блискучі гроші, а паперові то так легко сувались з місця на місце, мов лїтали.

Всю шувір на дворі заглушив хід людий. Се був гурток хлопців, чи паробків. Промоклі, промерзлі трясли ся, сунули ся помалу з руками, зложеними на живіт, та робили много лоскоту на асфальтовім хіднику своїми великими, драними черевиками. Передові задержались і заглядали у вікна, задержались навіть ті, що сварили ся з жонами. Пороззявляли роти і без слїду думки якої на матових лицях окидали очима цїлий „кулїґ“; аж коли перейшли мимо, почали ся між ними розговори вривані, але голосні. Сунули ся так ще здовж цїлої Ґазової улицї, аж зайшли „в батярске касино“ на розї Галицкої. У тих людий, думав я ідучи за ними, все одна доля, нема в них нинї пущеня, завтра посту, у них все піст....

А як знайшов ся я побіч єзуїтско-вірменьского костела, зачув церковну ноту побожних пісень. То „ізбравшиї благую часть“ ладять ся на трудну дорогу посту. Менї прийшли на гадку недавні часи, коли я піддавав ся моральній опіцї Єзуїтів в тім самім костелї, пригадались дужевні вправи, екзерциції... Минуло ся, давні спомини гнеть прогнала музика в шинку, що пригадала менї опять, що днесь пущене. Тодї прийшла менї дивна гадка до голови; захотїло ся менї міркувати, хто з тих людей, що саме переловив я їх на сьвятковану нинїшного вечера є — найщасливійший? Чого-ж о такій річи і думати не можна! Тому думки мої були сорокаті, я ще об тім де-що читав і нагадував собі тепер. З моїми особлившими висновками зайшов я до хати, де ждала мене лектура з Іліяди. Именно читав я опис пиру Олїмпійского. Далї став я записувати нї се нї те на дрібних карточках і

як се стало ся ще давно в Угорщині в користь Волохів. Именно цїсарским рішенем з 24-го грудня 1864 уряджено в Германштаті независиму волоску митрополїю, а рівночасно волоский епископский престіл в Караншебеш. Так само 1776 р. виділено волоскі громади з мункачівскої, переважно рускої дієцезиї і утворено новий епископский престіл у Великім Вараждині. Впрочім і в самій Буковині були давнїйше дві самостійні дієцезиї.

Подїлу дієцезиї на дві самостійні вимагають буковиньскі відносини, мир і порядок поміж вірними православної церкви, полїтична рівновага в краю, потрібна так в інтересї держави, як і Русинів для побореня всяких москвофільских і иньших аґітаций, вимагають Русини, котрі при Австриї хотять оставати ся і разом з нею розвивати ся.

Коли сей подїл, за котрим ми серед теперішних обставин мусимо твердо обставати, наступить, пересуджувати не хочемо. А тепер поліпшеня нашого положеня бодай в части сподїваємо ся і ждемо від нового митрополита та ґенерального вікария.

Спілки хлїборобскі.

—o—

На засїданю палати послів дня 27-го лютого с. р. предложив мінїстер рільництва, ґр. Ледебур, проект закона, обнимаючий 27 параґрафів о засновуваню фахових спілок хлїборобских.

Після того проекту має бути заснована правильно в кождім повітї судовім одна фахова спілка хлїборобів для того повіта, а в кождім королевстві одна така спілка для цїлого краю. — Цїлию тих повітових і краєвих спілок хлїборобских есть поправа моральних і материяльних відносин хлїборобів через плекане духа спільности, взаїмного поучуваня і підмоги, підношеня почутя свого стану заступством своїх фахових інтересів та підпиранем господарских інтересів своїх членів. Членами таких спілок суть звичайно властителї положених в дотичнім повітї судовім, взглядно в дотичній громадї ґрунтів і лїсів. Членами же краєвих спілок господарских суть всї члени істнуючих в краю повітових спілок хлїборобских. — Члени спілок мають право переносити свої права і обовязки спілкові на другі особи, але краєве законодавство може розпорядити, щоби то право вже з самого правного титулу переходило на посесорів і управнених до користованя ся ґрунтами. — Заряди тих спілок, котрих склад і дїяльність має управильнити краєве законодавство, вибирають ся зборами спілки. Постанови о уконституованю ся спілок хлїборобских як і уложене та зміст статутів спілок полишає ся краєвому законодавству.

Ті фахові спілки хлїборобскі не підпадають постановам закона о спілках зарібкових і господарских. Голова тих спілок або его заступник заступає їх у всїх судових і позасудових справах, але грамоти, на котрих має основувати ся їх зобовязане супротив третих осіб, мусять бути підписані головою і одним членом виділу тої спілки.

Спілки хлїборобскі, о скілько їх перші видатки, сполучені з устройством або видатки обчислені при кінци кождого року після прелїмінаря на слїдуючий рік не покривають ся иньшими доходами, мають накладати на спільників в громадї взглядно в повітї судовім або краю потрібні вкладки в формі додатків до податків ґрунтових, які платять спільники в своїм окрузї. Краєве законодавство може також постановити, щоби вкладки спілкові стягано додатками до податків домово-чиншових і домово-клясових, оплачуваних податниками в своїм окрузї.

Краєве законодавство має означити, від якої стопи процентової державних податків починаючи накладане додатків вимагає призволеня найблизшої висшої спілки хлїборобскої, виділу краєвого або якого иньшого призволеня. Вкладки спілкові мають яко додатки до державних податків всякі законні права заставу і першеньства, прислугуючі тим же державним податкам. Постанови о прелїмінари і замкненю рахунків, як також о твореню фонду резервового спілок мають установити ся законами краєвими. До фонду краєвого впливає також зиск, осягнений спілками хлїборобскими.

Мінїстерство рільництва має право висилати двох своїх заступників яко членів до виділів краєвих спілок господарских. Ті члени виділу мають на зборах таке саме право голосованя, як і прочі члени виділів краєвих спілок, але члени ті не мають платити нїяких вкладок спілкових. Так само за призволенем мінїстерства рільництва може краєва власть полїтична висилати по одному свому заступникови, яко члена до виділу спілок повітових в краю з таким же самим правом голосованя.

В тих краях, де на основі краєвих законів суть повітові товариства хлїборобів, або краєві ради культури, має краєве законодавство установити близші постанови, після котрих сї стоваришеня мають з увзглядненем вже правно упорядкованих відносин перетворити ся на фахові спілки хлїборобскі і длятого до теперішної своєї задачі переймити ще й права та обовязки, які відповідають фаховим спілкам хлїборобским.

Фахові спілки хлїборобскі що-до законности свого дїланя стоять під доглядом полїтичних властий, в послїдній інстанциї під властию мінїстерства рільництва. Полїтична власть може розвязати заряд такої спілки, коли та спілка допустила ся якоїсь незаконности або заєдно допускає ся, а рівночасно відобрати провинившим ся членам на якийсь час пасивне право вибору.

Закон сей стає правосильним в поодиноких краях коронних рівночасно з тими розпорядженями, які в сїй справі і на еї основі будуть видані краєвим законодавством.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 2. марта 1896.

Іменованя. При рахунковім відділї буковиньского кр. правительства іменовані: Валериян Павловский ревідентом; Франц Люнц офіциялом; Іван Андерст тимчасовим офіциялом; Еріх Маєр дїйстним асистентом, а Едмунд Адельсберґер тимчасовим асистентом. — При фінансовій дирекциї в Чернівцях іменовано Франца Ксавера Наймана концепістом.

Конкурси розписані на посади: надучителя і мол. учителя при школї в Новій Жучцї з викладовою мовою рускою і нїмецкою; надучителя і мол. учителя в Чагрі з мовою рускою і волоскою; учителя в Низших Ширівцях (а не як мильно було подано, в Низших Синівцях) з рускою викладовою мовою. Речинець до подань на всї ті посади до 10-го марта.

Рішеня синоду львівского зістали потверджені папою, як то вже відомо нашим читателям. І вже находить ся у Львові латиньский текст актів синодальних. Тепер зачинає ся друкувати у Львові в друкарнї Ставропиґії руский текст актів синодальних. В осени відбудуть ся собори дієцезальні у всїх трех дієцезиях, на котрих оповістять ся рішеня синоду львівского і кождий сьвященик отримає примірник актів і рішень синодальних в текстї рускім. Тогди — як каже Душпастир — переконають ся всї, що ложні були заміти і підозріня, які кидано то на синод, то на єрархію то вкінци і на Рим що-до декретів синодальних. Переконають ся, що в нїчім не унято правам і привілеям обряду руского, противно не в одній точцї привернено старинний порядок, з обігом часу занедбаний або змінений.

Про памятник І. Котляревскому пише наш дописуватель з Полтавщини: „Справа з памятником Котляревскому іде зовсїм не зле, бо до 1. лютого с. р. зібрано коло 3500 рублїв, і що дня датки, хоч потроху, але все прибувають. До сеї суми причинились приватні люди і земства, як ґубернске так і повітові, а рівно-ж і деякі думи (маґістрати). Але доси ще не всї повітові земства дали сї жертви, бо деякі ще не збирали, діставши зазив. Тут з великим жалем мушу зазначити, що Хорольске повітове земство задумало прославитись на весь сьвіт і рішило, що ся справа не тичить Хорольцїв. За те Хорольска городска дума пожертвувала 50 рублїв, хоч Хорол город зовсїм не богатий і не великий. Причинив ся до сього поступованя хорольского

менї впять нагадало ся пущене, а за ним і думки над земским щастем.

На салї касиновій замовкли сальпінґи, сірінґи, тімпани і самбіки, цимбалики і флети, пішли собі спочивати змучені танцями богинї, сперті на плече півбожків, а прибрані в облак і в легкі хмари, з ясними зьвіздами в косах; пішли собі, а статочні боги сїли за трапезу, втїшати серце амброзиєю. Чарки і мішальники спорожнялись, а боги любу вели розмову. Аж відтак бог танцїв прийшов прямо до мене, поклепав мене смертельного по плечах і обізвавшись сказав: „Ти не забув-еси своєї бесїди з білявою дївчиною; она не журить ся тим, чим ти днесь журив ся. Рік тому, на тім місци сидїла она сумна і невесело глядїла на гучну забаву. Аж я, бог весїля, дивував ся! Приступив я до неї і хотїв вволити еї волю. Она вказала менї цїлі фалянґи бідних сїромів. Чого они до щастя бажали, те мають і днесь від мене, але я послухав і еї, змінив їм одїж, як Одісеєви, дав їм зарібки, напутив їх і щож? за тиждень мусїла білява дївчина соромитись, бо ми всїх найшли опять в брудній норі, обдертих і пяних. Чого-ж ти усьміхаєш ся лукаво? Она соромилась, ну: не днесь, днесь она танцювала весело з нами, з богинями.

— Не з богинями, а з божками і півбогами; що найменче з поетом яким. Може з тим „сьвітилом на помацки“, котрому ґенїй через волосє сьвітить?

— Молодче, слухай! Тамті, котрим завидують бідні, також не знали, чого до щастя бажати; декотрий хотїв лише виграти в карти. Виграв а другого дня програв і повісив ся. Тих, що молили ся в костелї, питав я, чи хотять піти до неба і кождий убояв ся смерти: той хотїв попращати дїти, або діждати ся сусїдових імянин, ся хотїла висповідатись, або вигафтуваги стулу сьвященикови.

— Було в білявки спитати про еї щастє.

— Она вже не хорує на біль до сьвіта, як минувшого карнавалу, забула про еманципацию, слухає старших і щасливо бавить ся з нами. Чого-ж ти нетерплячий такий? Чого бажаєш?

— Ходїм там, на Ґазову.

— Стало ся, Мария не вміла їх ущасливити, ущасливив їх я. Ось они ту за сею портієрою. Бачиш? тепло ту, они їдять, пють, чашкою чаю гріють ся як в чайнім закладї що дня. Те я їм дав до щастя.

— Їм тяжше дати щастє, як білявцї, бо треба теперішне поколїнє вже посьвятити, а повишукувати їх дїтий і тим від колиски посипати житейску путь иньшим тернем, як їхним родичам, треба перенести їх в иньші обставини. Правда, Хаіме і Суро, правда, Чарнек і Блажек? *)

— О перевернена голово! — крикнув божок.

— Ти винайшов фуяру, бачу?

— Се-ж честь моя!

— Честь тобі за те, тільки-ж ти щастя чоловікови не даси, бо ти сам фуяра.

А Чарнек і Блажек зареготались що сили. Я став на рівні ноги, не покінчивши бесїди про ущасливлене сермяг. Я був сам, самотний, місяченько накинув на підлогу тїнь величезного вікна з его двома тафлями, на столї розкинена Іліяда. розложені карточки білі і догаряє сьвічка.

. . . . . .

*) Всї ті чотири особи виступають в новелях Д. Лукіяновича, виданих 1895 року. — Ред.

земства предсїдатель его управи (видїлу), котрий власне і відшукав сю дивовижну думку, що ся справа не тичить громадских урядів. Так як він се робив задля того, щоби прославитись, то думаю, подякуємені і Вам за оголошене его ймення. Єсть то Евгенїй Дмитрієвич Старицкий — нехай імення се повік буде чорно між усїма чесними людьми, бо се чоловік, для якого народні сьвятощі не варті нїчого. А ще маємо і другий такий повіт (у ньому ще не було сесиї) бо там предсїдатель видїлу, славнозвістний „самоед“ Колачевский. Як там буде, почуємо“.

Нова фінансова ера на Буковинї. З приходом теперішного директора фінансової дирекциї в Чернівцях двірским радником Шмідмаєром, а перенесенем надсовітника Кокштайна настала нова ера фінансова на Буковинї. До фінансової сторожи принимають тепер не лише ческих Нїмцїв, але також Буковинцїв, бо богато Буковинцїв з фінансової сторожи авансувало, чого давно вже не бувало. В справах податкових робить ся можливі пільги для податників, коротко зказавши: у фінансовій дирекциї черновецкій віє новий прязнїйший дух. Тепер мусимо новий доказ того записати: Русин Михайло Лазуркевич, котрий цїлий ряд лїт вислужив яко фінансовий концепіст, став податковим інспектором в Чернівцях. Безперечно з'єднає собі теперішний директор Шмідмаєр прихильність і вдячність населеня таким справедливим і людяним поступованем з усїма.

Олександер Амфіанович Тиша-Тищиньский помер — як нам пишуть з Чернигова — в ночи 9. лютого (28-го сїчня) с. р. Був він один з невеликого вже гурту „Основян“, великий приятель небіжчика Леонїда Глїбова. Скінчивши унїверситет в Київі, Тищиньский, як і велика більшість „Основян“, зазнав хоч і легонького, хоч і не на довго, засланя. Вирвавшись з кайданів „блага“, Тищиньский осїв ся в ріднім Чернигові і тут цїлий свій вік працював на громадску користь. Довгий час він служив земству, місту, міскому банку і майже всїм громадским институциям, які є в Чернигові. На ниві письменства він працював в „Основі“, в „Черниговскім Листку“; було де-що з его працї в „Зорі“, а найбільш в „Дзвінку“. Важнїйша его заслуга була яко дїяча громадского. Якої слави зажив собі Тищиньский, знати з того, що на трунї его було 15 вінків. Смерть его стала ся несподївано і нагло. У вечері 27-го сїчня він був на балю устроєнім з его ініцїятиви на користь громадскої читальнї, і вельми радїв, що баль добре вдав ся. О першій годинї в ночи він з молодшою донею вернув ся до господи, а через годину — він був вже трупом!... Смерть Тищиньского — величезна страта для Чернигова! Се була така щира українська душа, така видатна людина і такий дїяч, що треба сподїватись, що Чернигівцї не загають ся подати широку его житепись. Земля єму пером, а память его нехай живе на Українї во віки і віки!...

Нові арештованя в Празї. В малім шинку празкім відбували ся від якогось часу сходини робітників ческих, при котрих не обходило ся нїколи без відсьпіваня революцийних пісень, головно-ж гимну Омлядиністів „Rudy prápor“ (Червоний прапор). Заряджене слїдство виказало, що тут мабуть є нова „омлядина“. Трех найбільше скомпромітованих робітників увязнено.

Чи кн. Борис є православний? Се питанє обговорювано дуже часто в найновійшім часї. Figaro пише про се так: Сам цар Николай не уважає молоденького болгарского кн. Бориса православним, бо в своїм письмі до кн. Фердинанда писав, що з Петербурга виїде заступник его для удїлу в церемонії переходу кн. Бориса на лоно „народної болгарскої церкви“. А православна церков, до котрої належать Москалї, Греки, Серби і Румуни, уважає болгарску церков схизматицкою, на котру кинув патріярх Антімій VI. в 1872 р. проклін. Болгарска церков одинока не має приписаного собором сьв. єлею, і при переходї кн. Бориса мусїли ужити иньшого єлею. Після Figara отже кн. Борис не належить нї до католицкого костела нї до православної церкви, але є безконфесийний!

Причиною недуги российского престолонаслїдника, великого князя Юрія, котрий перебуває тепер для поратованя здоровля в Рівієрі, має бути слїдуючий случай, описаний в однїй італїяньскій часописи. Справдїшна причина хоровитости царевича мало кому знана. Померший российский цар Александер III. був, як загально звістно, великим прихильником всякого шпорту. Теперішному цареви Николаєви, котрий тїлесно слабо розвинений, отець не позволяв на ґімнастичні вправи, але натомісць князеви Юрієви, що тїшив ся здоровлем і показною силою, батько не перешкаджав в жаднім шпортї. Найохотнїйше пробував кн. Юрій свою силу з грецким кн. Михайлом. Одного дня пустили ся оба в присутности царя і кількох двірских достойників в перемаги, причім удало ся кн. Михайлови повалити свого суперника на землю. Князь Юрій старав ся енерґічними рухами видобути ся з обнять свого приятеля, але вкінци признав ся, що він поборений. Коли він встав з землї, пустила ся єму кров устами і носом, а лїкарі заявили, що підчас перемагів пукла єму з надмірної натуги внутрішна артерия. Від того царевич все хорує, а сегодня він вже лише доживає свій час, як доносять з его оточеня.

Наші громадскі дороги суть справдї небезпечні для переїзджаючих людий. Нераз іде дорога понад ріку, а коли беріг спадистий, то в такім разї потрібна незвичайна осторожність, аби не переплатити їзду власним житєм. На нещастє нема при таких дорогах навіть поруча, так що в темній ночи годї навіть добачити беріг. Вже часто лучали ся нещасливі випадки, а одна львівска ґазета доносить власне тепер про такий нещасливий случай в селї коло Нижнева. Крайна пора вже, аби дотичні власти займили ся сею дуже важною справою і схотїли обезпечити житє подорожних.

Торговельники дївчат. Власти викрили, що для вивозу дївчат з Европи до Буенос Айрес в Америцї істнує цїла спілка торговельників, що стоїть під проводом якогось Маркуса Лязара, котрий в послїдних місяцях виїхав з Америки до Европи. Головними его аґентами для Галичини були Маркус Вайнбах і Адольф Штайн або Штайнер. Їх робота зазначила ся в Тернополи, де при помочи Мортка Бораха удало ся їм звербувати двоє дївчат: Міну Бедролю і Брониславу Курковску. Мортко Борах представив дївчатам, що в Галичинї беруть надто низьку плату, а в Буенос Айрес могли би собі легко заробити о много більше. Коли дївчата згодили ся їхати до Буенос Айрес, завів їх до Адольфа Штайнера. Той взяв від кождої з дївчат до переховання заощаджену квоту 50 зр. і дня 7. грудня виїхав з ними на Париж до Ліверполя, де віддав „товар“ в руки Маркуса Вайнбаха. Аж тепер дорозуміли ся дївчата, по що їх везуть до Америки і обжаловали Вайнбаха в полїциї. Полїция арештовала Вайнбаха, его спільник Штайнер утїк. Дївчата лишать ся в Ліверпули до марта, бо аж тогди відбуде ся процес против Вайнбаха. Одна з тих двох дївчат зізнала, що як Вайнбах їй оповідав, виїхала з Тернополя перед пятьома місяцями дочка одного різника Аделя і перебуває тепер в Буенос Айрес. І дїйстно виїхала така дївчина перед 5 місяцями з Тернополя а доси нїхто з родини не знає, де она є. Процес Вайнбаха розкриє певне немало подробиць з дїяльности шайки Лязара і его аґентів.

Фальшований мопс. Париска ґазета „Ґольоа“ оповідає о такій пригодї: Одна дуже богата Парижанка купила в Льондонї за великі гроші пречудного мопса дуже рідкої породи — хоч деякі учені казали, що такої породи мопсів на сьвітї нема — і старанно обвиненого привезла его до Парижа. По місяци на великий свій страх замітила, що мопс занедужав і велїла чим скорше візвати ветеринария. Прийшов ветеринар, оглядає пса, закладає на ніс окуляри, бере в руки побільшаюче скло, відтак ще одно, крутить неспокійним мопсом то в одну то в другу сторону, аж вкінци вибухає голосним сьміхом і каже: „Але-ж ласкава панї, ваш пес здоровісенький. Він незадовго трісне, ось і все!“ Відтак перевернув нещасливе звіря на хребет і показав богатій дамі, що трохи не зімлїла зі страху, на шву, що тягнула ся вздовж цїлого живота мопса. Показало ся, що дотепні анґлїйскі обманцї зашили молодого песика цїлком простої породи в шкірку паньского мопса. Коли витягнули бідного песика з его одежи, не було кінця радости, скаканю і брехотови. Не так дуже утїшила ся тим богата панї, але вкінци й она розгадала ся і задержала у себе пса, хоч не був мопсом.

Бузьки мали появити ся в околицї Галича. Се нам звіщає недалеку весну. В Чернівцях снїг топить ся скоро, опісля паде новий снїг, і знов топить ся; з того всего повстає неромантичне болото, по котрім можна судити, що романтична весна вже недалеко.

Холера в Галичинї вигасла, як о тім доносить урядова часопись Oesterr. Sanitätswesen, цїлковито.

„Білий як снїг“. Се порівнанє в послїднім тижни зазнало певної зміни. Именно в околицях Відня і на угорских степах упав послїдними днями снїг барви бронзової, а навіть червоної. Головно стрихи домів були замісць білим снїгом покриті червонаво-бронзовою верствою. Сим рідким случаєм заінтересували ся учені і винайшли, що вітер заніс порох з вульканів високо у воздух, а там той порох перемішав ся з снїгом і впав тепер в невиданій барві на землю. В околици Градця впав знов жовтий снїг. Також се явище лучать з перемішанем пороху з вульканів з снїгом у воздусї; додати ще треба, що здогад, мов би снїг одержав барву жовту або бронзову від диму фабричного, показав ся зовсїм фальшивим.

Страшна смерть. В осели Амур під Москвою лучило ся незвичайне самоубійство. Одна женщина А. К., 25-лїтна і дуже хороша рішила позбавити ся житя. В тій цїли користаючи з неприсутности мужа, забрала шестимісячну свою донечку і пішла з нею до своєї знакомої, вийшла — як казала — на хвильку, щоби поглянути, що дїє ся дома. Минуло кілька годин, дитина стала плакати, а матїр не вертала. Тодї знакома пішла сама до єї дому, однако застала замкнені двері а на єї стукіт нїхто не обзивав ся. Побоюючись якогось нещастя, візвала помочи сусїдів і коли ті вивалили двері, представив ся їх очам страшний вид. З великої печи виставали лише ноги жінки, а всьо тїло було спалене на вуголь. Близші оглядини пересьвідчили присутних, що она облила себе нафтою, розпалила в печи і кинула ся в огонь. Самоубійниця лишила картку, в котрій просить, аби заняли ся єї дитиною.

Померли в Василеві властителька дібр Пульхерия Баласинович в 56-ім роцї житя; — в Валяві Кіцманьского повіту, властитель дібр Йордакій Павнель в 71-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини“.

—o—

З дня 2-го марта 1896 року.

Барцельона. Вчера пополудни відбули ся численні збори, на котрих запротестовано против рішеня сенату, котрим розвязано палату кортезів.

Софія. При доповняючім виборі до собранія вибрано знаного з своїх панросийских тенденций Цанкова.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 2-го марта 1896.

		Львів.				Чернівцї.		
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до	7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„	6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„	4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„	5.75
Овес . . .	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„	5.25
Ріпак . . .	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„	9.50
Горох . . .	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„	4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.